

משום שהתיר לו אותו!?

דתניא: דיין שהיה דן את הדין בין שני בעלי דין. זיכה וחייב. טימא וטיהר. אסר והתיר.

וכן העדים שהעידו על שדה או על טלית שהיא של פלוני.

בולן, בין הדיינים ובין העדים, **רשאיין ליקח** מידי הזוכה את אותו החפץ שעליו היה הויכוח בבית דין.

אבל, אמרו חכמים: הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו! שלא יאמרו האנשים שזיכהו הדיין, או שהעידו העדים לטובתו, כדי שלאחר מכן יקנו ממנו את החפץ בזול.

ומשנינן: **הני מילי** שיש כיעור בדבר, אי הווי **מידי המזבין בשומא**, שמעריכים אותו בשעת הקניה, ואין לו שער ידוע. דהתם איכא למיחש שיבואו לומר שהוזיל לו. אבל **הכא**, שקנה בשר במחיר שבו נמכר בשר, הרי **מתקלא**, ממשקל הבשר, **מוכח** שכך הוא מחירו, ולא הוזילו לו את המחיר. ותו ליכא לעז.

כי הא דרבא שרא טרפתא, דהיינו שהורה בשאלת טרפה, והכשירה, **זבן מינה בישרא**.

אמרא ליה אשתו, שהיתה **בת רב חפדא:** **אבא** — **שרי בוכרא**, רב חסדא אבי, היה רואה את הבכורות שהיו מביאים הכהנים לפניו לבודקו אם יש בהם מום ויהיו מותרים באכילה, **ולא זבן מיניה בישרא**, והוא לא היה קונה בשר מהבכורות שהתיר באכילה.

אמר לה רבא: הני מילי שהחמיר רב חסדא אביך שלא לקנות ממה שהורה בו היתר, **בוכרא**, בכור, משום **דאשומא מזדבן**. שבשר הבכור אינו נמכר במשקל אלא רק באומד. וטעמו של דבר, כיון שהיתרו של הבכור הוא בלא פדיון, אלא משנפל בו מום הרי הוא מותר באכילה, החמירו חכמים בכבודו יותר משאר פסולי המוקדשים, ואמרו שימכרו אותו רק באומד ולא ישקלו את בשרו במשקל כדרך ששוקלים בשר חולין.

וכיון שבשר הבכור נמכר באומד, אין ראוי לו לחכם שהתירו שיקנה ממנו, שמא יאמרו שהוזיל לו מחמת שהתירו.

אבל, **הכא**, כשהורתי בשאלת טרפה, **מתקלא מוכח**. הרי הכל רואים שאני לוקח במשקל, ומשלם לפי המשקל את מחירו המלא, ונותן לידו של המוכר את המעות.

אלא, **מאי איכא**, במה יכולים אנשים לחושדני, רק **משום אומצא מעלייתא**, שנותן לי ממיטב הבשר, גם בזה אין לי לחשוש, כי **כל יומא, אומצא מעלייתא זבנו לי**, משום שחולקין לי כבוד, ולא יבואו לחשוש בי היום שהוריתי היתר בבהמתם, שמשום כך נותנים לי את מיטב הבשר.

אמר רב חפדא: איזהו תלמיד חכם? זה הרואה טרפה — **לעצמו!** שכאשר נולד ספק טרפה בבהמתו, ויש לו צד לאיסור וצד להיתר, הוא אינו חס עליה, ואוסרה.⁽³²⁾

תכונת האמת אצל חכם, היא תכונת נפשו ושורש מציאותה. אך היצר חותר חתירה תחת כסאו הנאמן

32. כתב החזון איש [אמונה ובטחון ג ל, כפי שערוכים בספר "פרקי אמונה והשקפה על פי החזון איש", בעריכת ה"חברותא"]: